

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele

1027 Budapest, Fő utca 68. Postacím: 1371 Budapest, Pf. 433.
Tel/fax/üzenetrögzítő: (06-1) 201-84-43 e-mail: mant@freemail.hu
www.mant.hu Számlaszám: 10300002-20617536-00003285

2005. III-IV. szám

március-április

Tisztelt Tagtársaink!

Az elmúlt hónapok során erős „cikkhiánnyal” küzdöttünk, és ez késleltette idáig az Ūrkaleidoszkóp – és ennek következtében a K rlevel nk – megjelentetését. A következőkben dupla számok megjelentetésével és régi adósságok törlesztésével igyekszünk pótolni az eddig elmaradtakat – természetesen ennek megfelelően dupla terjedelemben. Köszönjük minden kedves Tagtársunk türelmét – remélhetően a továbbiakban nem lesznek elmarad saink, mivel az Elnökség elhatározta, hogy minden tagja segítséget nyújt a cikkek megírásában, a megjelentetni ajánlatos anyagok összegyűjtésében.

Beszámoló az IAA első budapesti konferenciájáról

„A világűr hatása a társadalomra”
Budapest, 2005. március 17-19.

A Nemzetközi Asztronautikai Akadémia (IAA) „A világűr és társadalom” témában rendszeresen szervez szimpóziumokat az Nemzetközi Asztronautikai Szövetség éves kongresszusain. Ugyanakkor az IAA különböző témakörökben (pl. *Ember a világűrben* vagy *A kis műholdak hasznosítása*) gyakran rendez önálló konferenciákat is a világ különböző országaiban. Az IAA 6. f bizotts ga (elnevezése „Vil g r és társadalom: oktatás és kultúra”) a magyar f l meghívását elfogadva 2003-ban eldöntötte, hogy Budapesten lesz az első önálló IAA konferencia a világűr társadalmi hatásairól. A kezdeményezéshez később csatlakozott az  rm v szetekkel foglalkozó nemzetközi társaság, a Leonardo/OLATS is, amely  gy döntött, hogy a konferenciához kapcsolódóan rendezi meg soron következő workshopj t és művészeti kiállítását.

Magyar részről a M I és az MTA mellett a MANT is csatlakozott a szervezőkhöz. A helyszínt a Magyar Tudományos Akadémia impozáns épületében sikerült biztosítani. A workshop és a kiállítás szervezője a Millenáris, illetve a C3 nev  cég volt. A Millenárison március 16- n művészeti előadásokkal, sajt t j koztat val és a kiállítás megnyitásával kezdődött a program. Másnap, március 17- n Kovács K lman miniszter, és Keviczky László MTA alelnök nyitotta meg a két és fél napos konferenciát, amelynek keretében mintegy negyven színvonalas előadás hangzott el a legváltozatosabb témakörökben az  rtevekenys g gyakorlati hasznos t sait l – az oktatáson és az ismeretterjesztésen keresztül az  rm v szeti alkotásokig. A szóbeli előadásokat mintegy 15 poszterb l álló kiállítás egészítette ki. A konferencián mintegy 80-an vettek részt; t bbsz re Európából, de sokan az USA-b l és Japánból is.

Már a megnyitás délelőttjén kiemelt hangsúlyt kapott az IAA és az ESA  j, közös kiadványának bemutatása, amelynek címe „Impact of Space Activities Upon Society”, és amely több mint 60 ismert és elismert személyiség válaszait tartalmazza arra a kérdésre, hogy szerint k miért fontos az emberiségnek a világűr. (A szép ki ll t s  könyvet valamennyi résztvevő megkapta.) Március 17- n este a várban az Informatikai  s T vk zlj si Minisztérium adott fogadást a résztvevőknek.

Ami a MANT szerepét illeti a konferencia megszervezésében, ki kell emelni, hogy az elnök, a főtitkár, az ügyvezető, számos elnökségi tag és sok fiatal vette ki aktívan a részét a munkából. A technikai lebonyolítást a két és fél nap alatt a MANT ifjúsági gárdája látta el hibátlanul, magas színvonalon. Nekik is köszönhető, hogy nem volt technikai zökkenő, a résztvevők meg voltak elégedve a szolgáltatásokkal. Ugyanakkor a magyar szervezők lehetőséget kaptak arra is, hogy meghallgassák az előadásokat. A MANT végül pénzügyileg is eredményesen zárta a konferenciát, ugyanakkor bebizonyította, hogy képes színvonalas nemzetközi konferenciák rendezésére is.

Almár Iván
A szervezőbizottság elnöke

Beszámoló a XXIV. Ionoszféra-Magnetoszféra Szemináriumról

Eredménnyel lezajlott rendezvényünk, amely a MANT legrégebben – 32 éve! – folyó rendezvénysorozatának legfrissebb alkalma.

A három napos tanácskozáson maguk a résztvevők – 35 fő – tartottak előadásokat a szakterületükön elért eredményekről, majd a konzultációkon – és szinte minden szabadidejükben – kicserélték véleményüket az elhangzottakról. Rendkívül „sűrű” program állt össze – összesen 31 beszámoló hangzott el –, amelyek vezérfonala ezúttal „Az úridőjárás és következményei”. Programunk összeállításában és koordinálásában ezúttal is **Bencze Pál** professzor úr (a GGKI-ból) vállalta a legfőbb szerepet.

A résztvevők elsősorban a kutatóintézeteket reprezentálták – *MTA Napfizikai Kutatóintézet* (Debrecen), *MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet* (Sopron), *MTA KFKI Részecske és Magfizikai Kutató Intézet* és *Atomenergia Kutató Intézet* (Budapest), *MTA Csillagászati Kutatóintézet* (Budapest), de jelen voltak az *Eötvös Loránd Geofizikai Intézet* (Budapest, Tihany) és az *Eötvös Loránd Tudományegyetem* munkatársai és doktorandusza (Budapest), továbbá egy-egy kolléga érkezett a *Physikalisches Institut, University of Bern*-ből, valamint a *Space Research Institute*-ből (Graz).

Öröm volt látni és hallgatni a sok, pályája elején álló fiatalt, akik munkájukat és a szakterületükről elővezetett beszámolót éppen olyan komolyan vették, mint a már hosszú ideje országosan – sőt, határainkon túl is! – elismert szaktekintélyeink.

Tanácskozásunknak az *MTA Debreceni Napfizikai Kutatóintézete* adott helyet. Munkatársainak figyelme és fáradsága eredményeképpen elmondhatjuk, hogy vendéglátásuk, valamint a helyszín és a technika biztosítása minden kívánalomnak megfelelt, és ehhez jó szívvel gratulálunk nekik. Elismerés illeti **Ludmány András** igazgató urat és minden munkatársát lelkes közreműködésükért, akik valóban lesték a vendégek bármilyen kívánságát! Megköszönjük **Bencze Pálnak** a program gondos összeállítását – legfőbb gondját alighanem a „bőség zavara” okozhatta. Tiszteletet érdemelnek továbbá mindazok, akik az ifjak hatékony felkészítésével, munkájuk támogatásával fáradoztak.

Következő szemináriumunk 2006-ban lesz, és arra a soproni GGKI hívta meg szeretettel a leendő résztvevőket. (Bán András)

A lezajlott rendezvény programját, valamint az egyes előadások tartalmát az érdeklődők számára a következő honlapon igyekszünk folyamatosan közzétenni:

<http://fenyi.solarobs.unideb.hu/ionmagnszem/ionmagn23.html>

Az alább felsorolt tagtársaink a befizetett tagdíjukat megtoldották, amiért külön köszönetet mondunk nekik: *Bortnyák Vera* (Miskolc), *H. Bóna Márta* (Budapest), *Kovács Zsuzsanna* (Miskolc), *Magyari Gréta* (Budapest), *Mécs Miklós* (Esztergom), *Nagy Mariann* (Hódmezővásárhely), *Pethő László* (Budapest), *Teleki Péter* (Dunaújváros), *Vincze Miklós* (Budapest).

... és...

Ilyen is van...

Pethő László tagtársunk immár nem először az „1.” sorszámú tagkártyát kapta az új esztendőre, ám ez már a **2006**-ik! Tegyük hozzá, hogy ezt is – mint már annyiszor máskor is – megtoldotta! Köszönjük, és gratulálunk ehhez a korai elsőségéhez!

A Magyar Posta „ismeretlen helyre költöztette el” az alábbi tagtársainkat:

Dr. Szabó Sándor András (Kecskemét), *Österreicher Tamás* (Budapest), *Marosi István* (Budapest), *Nagy Csaba* (Budapest)

Kérjük, hogy aki valami pontosabbat tud az említett tagtársainkról, az információt juttassa el a titkárságunkra (adatok a fejlécünkön) – köszönjük!

Ifjúsági esszépályázatunk eredményhirdetése

Május 28-án a *TIT Budapesti Uránia Bemutató Csillagvizsgálójában* ünnepélyes keretek között lezajlott az **ifjúsági esszépályázat eredményhirdetése**. Ezen sok pályázónk vett részt, akik kíséretében mind a hozzátartozóik, mind pedig felkészítő tanáraik is jelen voltak.

Az ünnepélyes eredményhirdetést elnökünk, *dr. Magyarai Béla* nyitotta meg, a vendéglátók nevében *Horváth Márk* tagtársunk, az Uránia Csillagvizsgáló munkatársa köszöntötte a szíves megjelenteket.

Ez alkalommal is két korcsoport szerint dolgozott a zsűri: az „általános iskolás” – 11-14 éves – kategóriában *dr. Mészáros István* (zsűri elnök), *dr. Abonyi Ivánné* és *Szabó Attila*, a „középiskolás” – 15-18 éves – kategóriában pedig *dr. Kelemen János* (zsűri elnök), *dr. Gödör Éva* és *dr. Frey Sándor*, s akiknek munkájáért mindannyian hálásak vagyunk!

Mivel az eredményhirdetésen résztvevők és a kitüntetettek már ismerik a végeredményt – akár a helyszínen, akár postán kapták meg oklevelüket, illetve ajándék-csomagjukat –, a részletes helyezési listát a következő Körlevelünkben fogjuk közölni. Addig is az érintettek szíves türelmét kérjük. Minden pályázónknak ezen a helyen is külön gratulálunk eredményes munkájukért, egyben köszönetet mondunk felkészítőik áldozatos segítségéért is. Mind az ünnepélyes eredményhirdetést levezető elnökünk, *dr. Magyarai Béla*, mind pedig a szigorú értékelő beszámolót tartók megjegyezték, hogy idén ismét sok dolgozat érkezett, és ez az esszépályázat jövőjét tekintve biztató.

A korábbi évekhez hasonlóan idén is megvan a két jelölt a huntsville-i nemzetközi űrtábori képviselőünkhöz (a NASA szerinti feltételek alapján *egy lányt* és *egy fiút* várnak): *Dúcz Erzsébet* pomázi és *Magyarai Gábor* budapesti versenyzők személyében. Kísérőjük ezúttal *Szabady Zsolt* lesz.

Támogatóink jóvoltából – akiket névsor szerint nevezünk meg – ismét több ajándékot sikerült kiosztanunk; egyebek közt értékes szakirodalmakat, folyóirati előfizetéseket, de újból kaptunk segítséget űrtábori részvételi díj átvállalásával is:

<i>Aero Magazin Szerkesztősége</i>	<i>Atlant Hungary Kft.</i>	<i>Élet és Tudomány Szerkesztősége</i>
<i>ELTE TTK Ált. Fiz. Tanszék</i>	<i>Magyar Csillagászati Egyesület</i>	<i>Magyar Űrkutatási Iroda</i>
<i>National Geographic Magyarország Szerkesztősége</i>	<i>VinczeKönyvkiadó</i>	<i>Természet Világa Szerkesztősége</i>

Az okleveleket *dr. Szalai Sándor*, Elnökségi tagtársunk készítette el.

Szokásos, hogy a helyezettnek – űrtábori jelentkezésük esetén – hozzájárulást kapnak az űrtábori költségekhez a következők szerint:

I-II.: ingyenes részvétel; III.: 25% önrész, 75% hozzájárulás; IV.: 50% önrész, 50% hozzájárulás; V.: 75% önrész, 25% hozzájárulás mindkét korcsoportban külön-külön.

Itt mondunk köszönetet vendéglátóinknak a szakmai helyszínért, amelyet az *Uránia Csillagvizsgáló* igazgatója, *Zombori Ottó* bocsátott rendelkezésünkre. Programunkat – a korábbi szokásoknak megfelelően – kiegészítette egy intézeti körséta, amelyet váltott turnusban a vendéglátó *Horváth Márk* vezetett ifjú munkatársaival.

— & —

Amint arról az év elején hírt adtunk, **űrkutatói témájú tudományos-fantasztikus írásokkal lehetett indulni az EURISY szövetség, az UNESCO és a Norvég Űrkutatási Oktatóközpont (NAROM) által közösen meghirdetett pályázaton**. A pályázat célja az volt, hogy felkeltse a fiatalok érdeklődését a világűr békés célú kutatása iránt. A verseny hazai lebonyolítását a MANT vállalta.

Két korcsoportban vártuk a dolgozatokat: a 12-14 évesek és a 15-17 évesek kategóriájában. A hazai forduló beadási határideje május 15-e volt. Végül volt miből választani, hiszen összesen 15 magyar nyelvű munka érkezett, közülük néhány határainkon túlról is.

Az alábbi 2-2 pályamű jutott tovább a nemzetközi döntőbe:

12-14 éves korcsoport:

Nagy Krisztián (Egyházsgelle – Holic, Szlovákia): *A Fekete Semmi*

Gurubi Gina (Budapest): *Meghódítjuk a Marsot*

15-17 éves korcsoport:

Tálás András (Pomáz): *Barron*

Wittmann Zsuzsanna (Sopron): Utolsó remény

A magyarul megírt dolgozatokat természetesen angolra kellett fordítani, mielőtt a nemzetközi zsűri elé kerülhettek. A magas színvonalú fordításban segítséget nyújtottak a Magyar UNESCO Bizottság munkatársai, amit ezúton is köszönünk!

A résztvevőknek köszönjük az egytől-egyig gondosan megírt, élvezetes dolgozatokat. A hazai győzteseknek gratulálunk, és bízunk benne, hogy a nemzetközi mezőnyben is megállják a helyüket. Az összesített végeredményről természetesen szintén beszámolunk majd!
(Frey Sándor)

— * —

Emlékeztető az Intéző Bizottság április 18-ai üléséről:

- a Közgyűlést megelőző Elnökségi ülés előkészítése (napirend, időpont);
- az áprilisi Űrtanítás c. rendezvényünk (április 16.) tapasztalatai;
- írásos anyagaink helyzete;
- az *Impact of Space on Society* c. rendezvényünk (március 16-19.) tapasztalatai;
- az ideai űrtábor előkészítése;
- az esszépályázat eredményhirdetésének előkészítése (helyszín, időpont, jutalmak);
- a FEANI szervezet idei tagsági díja.

— ** —

Összefoglaló az Elnökség május 18-ai üléséről:

- a Közgyűlés összehívása június 2-ra, napirendjének összeállítása;
- javaslat az idei tiszteleti tagságra – végső döntést a Közgyűlés hoz;
- tagdíj emelési javaslatok – 2000.-, illetve 2500.- Ft-ról; döntés a Közgyűlésen;
- az *Asztronautikai Tájékoztató* (Űrtan Évkönyv 2005) anyaga kész, a nyomdatechnikai szerkesztés után mehet a nyomdába;
- az *Űrkaleidoszkópba* minden Elnökségi tag adjon negyedévenként legalább egy flekket;
- az *Impact of Space on Society* rendezvény (amely anyagilag is sikeresnek bizonyult) tapasztalatai;
- előzetes információk a magyar űrhajózás 25. évfordulójával kapcsolatos rendezvényekről országszerte (nem a MANT szervezi);
- szakmailag megalapozott űrkutatási látványosságok az Árkád Üzletház tervezésében (június vége-július eleje) – MANT együttműködéssel;
- az űrtábor Gyulaházán lesz, legalább egy hetes időtartammal;
- idén is lesz részvétel a *Civil Szigeten*;
- az Űrtanítás rendezvény akkreditációját június elején kezdeményezzük a minisztériumban;
- felajánlások az esszépályázat díjaihoz;
- delegáció a huntsville-i Nemzetközi Űrtáborba;
- a honlapunk frissítésével kapcsolatos gondok, új kezdeményezések.